Cena zł 30.—

Tygodnik Gospodarczy

Rok III Poznań, dnia 5 kwietnia 1947 Nr 14

Uroczystości Samorządu Gospodarczego

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu uczciła w ubiegłą sobotę zasługi swego od 10 lat prezesa p. Stefana Kałamajskiego i swego od 25 lat dyrektora p. Dr. Stanisława Waschko.

Uroczystości te nie miały charakteru wewnętrzno-izbowego. Wzięli w nich udział przedstawiciele wszystkich władz, życia gospodarczego i społecznego miasta Poznania i Wielkopolski. Bo też obydwaj Jubilaci nie tylko są zrośnięci swą długoletnią pracą z Wielkopolską, ale należą do kierowników jej życia, a w szczególności jej stosunków gospodarczych. Ich to, w dużej mierze zasługą był przedwojenny, wspaniały rozkwit Ziemi Poznańskiej. Oni to przez swoją pracę i swoją postawę mają udział w wytworzeniu ducha środowiska wielkopolskiego, tego ducha, którego — jak to pięknie powiedział na uroczystościach wiceprezydent Poznania p. Klause — lata brutalnej wojny i okrutnej okupacji, niszczące w poważnym stopniu piękny dorobek gospodarczy Grodu Przemysława i Ziemi Wielkopolskiej, nie potrafiły złamać ni zniweczyć, który po wojnie natchnął żarliwym i ofiarnym płomieniem tak szybko i pomyślnie rozpoczęte dzieło odbudowy.

Tę przodowniczą w Wielkopolsce rolę prezesa Kałamajskiego i dr. Waschki uwypuklił również w swoim przemówieniu wojewoda poznański p. Stefan Brzeziński. Pan Wojewoda oświadczył, że właśnie dzięki niespożytej energii takich osób, jak prezes Kałamajski i dr. Waschko, w tych rewolucyjnych przemianach, jakie przeprowadziliśmy w naszej gospodarce narodowej, dziesiątki tysięcy prywatnego kupiectwa i prywatnych przemysłowców wciągniętych zostało do pozytywnej i twórczej działalności gospodarczej, że dzięki ofiarnej pracy Tych Ludzi życie gospodarcze Wielkopolski nie doznało wstrząsów a proces głębokiej przebudowy dokonał się szybko i celowo bez niepotrzebnych strat dla ogólnej gospodarki, że dzięki konsekwentnej Ich postawie świat inicjatywy prywatnej w nowym modelu gospodarczym Polski jest również dzisiaj siłą realną, pozytywnie ustosunkowaną do zadań, jakie sobie wytyczyła nowa państwowość polska, jest siłą realną taką, jak sektor państwowy i spółdzielczy. Pełne wprzągnięcie prywatnego sektora w naszą gospodarkę planową — podkreślił pan Wojewoda — nie jest fikcją lecz zjawiskiem konkretnym, które się już realizuje i nadal realizować będzie. Istotnym czynnikiem potrzebnym do sharmonizowania działalności państwa i czynnika inicjatywy prywatnej jest uspołecznienie kupca i przemysłowca. Pan Wojewoda wyraził głębokie przekonanie, że istnienie na kierowniczych stanowiskach takich ludzi, jak Jubilaci, jest gwarancją, że wysoki stopień uspołecznienia w życiu gospodarczym Wielkopolski zawsze będzie istniał i będzie się uwielokrotniał.

Wielkopolska ma dawne i głębokie tradycje samorodnej, oddolnej pracy społeczno-gospodarczej. Okres długiego niebytu państwowego wydał Marcinkowskiego, Wawrzyniaka, Jackowskiego, Cegielskiego, działaczy, którzy na polu pracy materialnej umieli wydobywać i utrzymywać w społeczeństwie wielkopolskim wysokie napięcie uczuć patriotycznych i tych pierwiastków, które umożliwiły wytrwanie polskości pod naporem wynaradawiania i wyniszczania.

Prezes Kałamajski i dr. Waschko należą niewątpliwie do tych, którzy tamte tradycje samorządu gospodarczego podjęli i przez długie lata rozwijali.

Uroczystości jubileuszowe były uroczystościami nie tylko lokalnymi, wielkopolskimi, ale miały charakter i ogólnopolski. Były świętem polskiego samorządu gospodarczego. Zjechali się do Pozna-

nia wszyscy prezesi i dyrektorzy Izb Przemysłowo-Handlowych, żeby uczcić czołowych przedstawicieli samorządu przemysłowo - handlowego, zorganizowanego na terenie całej Rzeczypospolitej, od Bugu po Odrę i Nyssę.

Żyjemy w okresie budowania nowego polskiego ustroju. Jesteśmy — wszyscy rzetelnie i realnie myślący ludzie — pozytywnie ustosunkowani do jego podstawowych zasad. Istotną cechą tego ustroju jest to, że przy swoim autorytatyźmie odwołuje się do każdej jednostki, do każdego obywatela, że stara się wydobyć z niego przejawy przedsiębiorczości, inicjatywy, jako elementy współtworzące całość i — powiedzmy — na długiej fali **niezbędne** dla tej całości, że stwarza warunki swobodnego rozwoju jednostki, że uznaje jej prawo do szczęścia na modłę indywidualną. Jest rzeczą oczywistą, że jednostka powinna być wprzągnięta w rydwan interesu nadrzędnego, że krąg swobód zatoczony wokół tej jednostki nie tylko nie może naruszać podobnego kręgu bliźniego, ale nie może również w niczym naruszać nadrzędnych spraw kręgu zbiorowego. Te prawdy obowiązują również w zagadnieniach gospodarczych. Utrzymywanie równowagi między zcentralizowaniem a zindywidualizowaniem, rozprowadzanie ,,w dół" elementów planowania, podtrzymywanie zdrowych zabiegów gospodarczych jednostki, pobudzanie przedsiębiorczości, koordynowanie działalności jednostek i wciąganie ich w plan całości, podnoszenie stopnia ich uspołecznienia — oto najogólniejsze sformułowanie zasad, jakie dzisiaj stoją przed samorządem gospodarczym.

Takie uwagi nasuwają się, kiedy patrzy się na bogatą działalność Jubilatów, starych samorządowców, kiedy obserwuje się sylwetkę pełną godności, doświadczenia, wysokiej etyki, budzącą szacunek Czcigodnego Prezesa, kiedy obserwuje się sylwetkę o niespożytej energii, wielkiej pracy, ogromnej mądrości, wyjątkowej wiedzy Kochanego Dyrektora.

Prezes Stefan Kałamajski należy do seniorów kupiectwa i przemysłu poznańskiego. W gruzach wojennych legł jego ogromny dom handlowy, zniknął najpiękniejszy kinoteatr ,,Słońce". Pozostały tylko przemysłowe zakłady farbowania i chemicznego czyszczenia ,,Barwa".

Już od roku 1913 jest członkiem Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. W kołach polskich znany był jako wybitny społecznik i patriota polski. Gdy w roku 1918 Rada Żołniersko-Robotnicza powołuje Go na męża zaufania przy Izbie Przemysłowo-Handlowej, zajmuje się spolszczeniem i zorganizowaniem Izby Poznańskiej. Bierze żywy udział w pracach związanych z tworzeniem nowego życia gospodarczego w Polsce Odrodzonej. Jego referaty wygłaszane na licznych zjazdach gospodarczych torują nowe drogi dla kupiectwa i przemysłu wielkopolskiego. Przez szereg lat pracuje prezes Kałamajski w wielu komisjach Izby, a jako radny miejski jest łącznikiem w sprawach gospodarczych między Izbą a Radą Miejską. Przyczynia się do zorganizowania Powszechnej Wystawy Krajowej oraz Targów Poznańskich. Z Jego inicjatywy uruchomiono Chłodnię Poznańską.

Jako członek Komisji Kredytowych w Banku Polskim i Banku Gospodarstwa Krajowego położył wielkie zasługi na polu finansowania życia gospodarczego.

W roku 1936 zostaje wybrany prezesem Izby Przemysłowo-Handlowej i to zaszczytne stanowisko spełnia do dziś z największym oddaniem.

Obok zagadnień natury gospodarczej interesowały Go żywo sprawy kulturalno-oświatowe, którym poświęcał wiele cennego czasu. Jest prezesem Kuratorium Akademii Handlowej, seniorem korporacji ,,Gedania Posnaniensis", poza tym prowadzi akcję społeczno-oświatową jako członek Rady Teatru Polskiego w Poznaniu. W okresie okupacji niemieckiej, wysiedlony do Warszawy, nie przestaje się udzielać na polu gospodarczym. Należy do Rady Narodowej Ziem Zachodnich i współpracuje przy organizowaniu nowego życia gospodarczego Polski. Po powstaniu warszawskim przybywa do Częstochowy, gdzie bierze udział w pracach nad reaktywowaniem poznańskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

Dr. Stanisław Waschko najpierw jest syndykiem Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, a od 1923 r. jej dyrektorem. Okres 25-letniej pracy dyrektora dr. Waschko obejmuje cały szereg nieocenionych zasług zarówno na polu gospodarczym, jak i na polu kulturalno-oświatowym. Z niepełnej listy jego działalności należy wymienić inicjowanie i organizowanie związków przemysłowo-handlowych jak:

1. Zachodnio-Polski Związek Eksporterów Jaj.
2. Zachodnio-Polski Związek Eksporterów Bekonów.
3. Związek Interesentów Przetworów Ziemniaczanych.
4. Międzyizbowa Komisja dla Popierania Zbytu Produktów Rolnych.

Od 20 lat jest czynnym członkiem Rady Związku Fabrykantów, obecnie Związku Przemysłowców na Województwo Poznańskie. Przypomnieć należy, iż był jednym z 5-ciu członków Głównego Zarządu Powszechnej Wystawy Krajowej. Należał również do Zarządu Wystawy Komunikacji i Turystyki.

Po drugiej wojnie światowej był inicjatorem i wykonawcą reaktywowania Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. Był współinicjatorem reaktywowania Targów Poznańskich. Jemu zawdzięczają swe powstanie też ważne instytucje jak: ,,Gospodarcza Komisja Porozumiewawcza" złożona z przedstawicieli władz państwowych i samorządowych na terenie Poznania oraz Rada Gospodarcza Ziemi Lubuskiej. Na terenie Związku Izb cieszy się wielkim uznaniem, jest niejako dziekanem dyrektorów Izb. Dr. Waschko rozwijał świetną działalność na polu handlu zagranicznego. Jest Prezesem Centralnej Komisji Przywozowej oraz Komisji Surowców Tłuszczowych przy Radzie Handlu Zagranicznego.

Działalność jego sięga poza obręb kraju. Występuje bowiem wielokrotnie na arenie między-

narodowej biorąc udział jako delegat Rządu w rokowaniach handlowych (Bułgaria, Jugosławia). Przewodniczy delegacji do rokowań kontyngentowych z Gdańskiem, zasiada jako członek Komitetu Wystaw i Targów Zagranicznych przy Państwowym Instytucie Eksportowym. Dzięki dr. Waschko w czasie Powszechnej Wystawy, której był współinicjatorem, zwołano Międzypaństwowy Kongres Izb Przemysłowo-Handlowych. Jemu zlecono zorganizowanie Wystawy Polskiej na Targach w Mediolanie. Jako delegat Związku Izb uczestniczył w Kongresach Międzynarodowych Izb Przemysłowo - Handlowych w Sztokholmie i Antwerpii. Ostatnio wznowił działalność Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Czechosłowackiej.

Poza działalnością gospodarczą interesuje się Dr. Waschko zagadnieniami kulturalno-oświatowymi i naukowymi.

Z ważniejszych zasług na tym polu jest: zainicjowanie i organizowanie szkół wyższych: Akademii Handlowej i Szkoły Inżynieryjnej oraz Liceum Handlowego w Poznaniu. Mimo tych zadań udziela swych cennych wiadomości studentom, jako profesor Akademii Handlowej na katedrze handlu zagranicznego. Ma za sobą poważny dorobek wydawniczy. Z jego inicjatywy wydana została Encyklopedia Handlowa, której znaczną część sam zredagował (4 500 wierszy). Opracował „Postulaty Gospodarcze Wielkopolski i Pomorza na tle kryzysu gospodarczego w 1931 r. Powołał do życia „Tygodnik Gospodarczy".

Zainicjowany przez niego konkurs na temat „Źródło aktywizacji bilansu handlowego" oraz konkurs na temat „Popierania eksportu w pomocniczych gałęziach gospodarstwa narodowego", przysporzyły wiele cennych prac.

Andrzej Elbanowski

Z okazji Świąt Wielkiej Nocy

wszystkim swoim Czytelnikom składa najlepsze życzenia

Redakcja

Tygodnika Gospodarczego

Wyrób, sprzedaż i opodatkowanie napojów winnych

Nawiązując do notatki w Nr 5/1947 „Tygodnika" o najnowszych przepisach dotyczących wyrobu, sprzedaży i opodatkowania napojów winnych, podajemy do wiadomości zainteresowanych Czytelników odnośne postanowienia wykonawcze w ujęciu systematycznym.

1. Przedmiot opodatkowania i zwolnienia od podatku

Do przytoczonych w Nr 5 „Tygodnika" postanowień dochodzą nadto następujące przepisy:

A. Napoje winne niezdatne do spożycia.

Napoje winne, niezdatne do spożycia z powodu zepsucia się przed uiszczeniem od nich podatku, wolne są od podatku pod warunkiem zniszczenia ich pod nadzorem dwóch urzędników kontroli akcyzowej, wyznaczonych przez urząd akcyzowy. W tym celu przedsiębiorca wytwórni lub wolnego składu obowiązany jest donieść o zepsuciu się napojów winnych kontroli akcyzowej w ciągu 5 dni od chwili stwierdzenia niezdatności tych napojów do spożycia.

Urząd akcyzowy może uzależnić zniszczenie napojów winnych ze zwolnieniem od podatku od wyników analizy próbki zepsutego napoju, pobranej przez urzędników kontroli akcyzowej i przesłanej przez przedsiębiorcę po nałożeniu zabezpieczeń urzędowych do zbadania na jego koszt w laboratorium chemicznym Państwowego Monopolu Spirytusowego. Na okoliczność zniszczenia napojów winnych spisują urzędnicy kontroli akcyzowej protokół w dwóch egzemplarzach, z których jeden dołączają do akt przedsiębiorstwa jako dowód rozchodu określonej ilości napojów winnych bez podatku.

B. Zniszczenie napojów winnych wskutek nieprzewidzianego wypadku.

Napoje winne, które uległy zniszczeniu wskutek nieprzewidzianego wypadku przed uiszczeniem od nich podatku w wytwórni, w wolnym składzie lub w czasie przewozu ich pod węzłem podatku, wolne są od podatku pod warunkiem, że przedsiębiorca o wypadku zniszczenia napojów w ciągu 24 godzin od chwili otrzymania wiadomości o powyższym fakcie zawiadomił najbliższą kontrolę akcyzową oraz udowodnił fakt zniszczenia i ilość zniszczonego napoju winnego.

C. Zużycie napojów winnych do wyrobu octu i spirytusu.

Na nabycie nieopodatkowanych napojów winnych do wyrobu octu lub spirytusu potrzebne jest zezwolenie urzędu akcyzowego właściwego dla

siedziby przedsiębiorstwa, w którym napoje winne mają być zużyte.

Napoje winne, przeznaczone do wyrobu octu lub spirytusu, podlegają skażeniu pod nadzorem dwóch urzędników kontroli akcyzowej lub celnych i to przed dokonaniem odprawy napojów winnych pod węzłem podatku z wytwórni lub wolnego składu albo po odprawie celnej, lecz przed wydaniem tych napojów do wolnego obrotu.

Celem uzyskania zezwolenia na nabycie nieopodatkowanych napojów winnych przedsiębiorca winien złożyć podanie do urzędu akcyzowego. W podaniu należy wymienić: firmę i siedzibę przedsiębiorstwa, cel, na jaki napoje winne mają być zużyte, oraz wytwórnię (wolny skład), w której napoje winne mają być nabyte.

Zabronionym jest używanie napojów winnych do innego celu, aniżeli ten, do którego napoje te zostały zwolnione od podatku.

2. Płatność i uiszczenie podatku.

A. Opaski podatkowe.

Opaski podatkowe dla napojów winnych należy nabywać w kasie urzędu skarbowego bądź celnego; kasa wydaje opaski na mocy zaświadczenia urzędu akcyzowego.

Niezwłocznie po wykupieniu, opaski powinny być oznaczone pieczęcią firmową wytwórni lub wolnego składu, a przy przywozie napojów winnych z zagranicy — pieczęcią urzędu celnego.

Do opodatkowania napoju winnego, podlegającego wyższej stopie podatkowej, można użyć dwu opasek o niższej stopie podatkowej.

Naklejanie opasek na butelkach z napojami winnymi w wytwórni lub wolnym składzie odbywa się przed wydaniem napojów do wolnego obrotu z tych przedsiębiorstw.

Naderwane lub uszkodzone opaski podatkowe nie mogą być używane do naklejania na butelki z napojami winnymi, ani też nie mogą być wymieniane w kasie urzędu skarbowego. O uszkodzeniu opasek należy zawiadomić kontrolę akcyzową, która wyznaczy urzędnika do nadzoru nad zniszczeniem tych opasek.

Napoje winne, przeznaczone na wywóz za granicę w beczkach, mają być po opłaceniu od nich podatku gotówką w kasie urzędu skarbowego lub za pośrednictwem P. K. O. przekazane pod urzędowym zabezpieczeniem do wyjściowego urzędu celnego.

B. Kredytowanie podatku.

Podatek od napojów winnych, wydawanych z wytwórni lub wolnego składu, może być zakredytowany przedsiębiorcy przez izbę skarbową. Zezwolenie na korzystanie z kredytu wydaje się na okres roku obrachunkowego z prawem cofnięcia każdego czasu bez podania powodów.

Podatek może być zakredytowany na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Termin kredytu liczy się od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym pobrano na kredyt opaski podatkowe. Zakredytowany podatek płatny jest najpóźniej w dniu upływu terminu kredytu, a jeżeli na ten termin przypada niedziela lub święto, najpóźniej najbliższego dnia powszedniego.

W miarę spłaty zakredytowanego podatku kredyt wznawia się w okresie, na który został udzielony, jeżeli złożone zabezpieczenie nie uległo zmniejszeniu lub wygaśnięciu.

Od zakredytowanych kwot pobiera się odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym. Przedsiębiorca korzystający z kredytu podatku od napojów winnych obowiązany jest prowadzić księgę zakredytowanego podatku według ustalonego wzoru.

Niedotrzymanie terminu płatności zakredytowanego podatku powoduje ściągnięcie w trybie egzekucji administracyjnej całej zakredytowanej sumy podatku.

3. Zezwolenia.

Zezwolenie na prowadzenie wytwórni lub wolnego składu napojów winnych wydaje się osobie fizycznej lub prawnej z oznaczeniem siedziby przedsiębiorstwa. Zezwolenie nie może być odstępowane innym osobom. Zezwolenie wydaje się na czas nieograniczony.

Nie mogą otrzymać zezwoleń, osoby:

1. nie posiadające pełnej zdolności do działań prawnych;
2. znajdujące się w stanie upadłości lub pod nadzorem sądowym;
3. skazane:
   a) za umyślne uszczuplenie dochodów Skarbu Państwa lub inne przestępstwa z chęci zysku;
   b) za przestępstwa pospolite, nieobjęte pkt. a, na karę pozbawienia wolności ponad 3 miesiące.

Zezwolenie *wygasa:*

1. w razie nieuruchomienia zakładu w ciągu 6 miesięcy od daty wydania zezwolenia, o ile Minister Skarbu nie wyrazi zgody na późniejsze uruchomienie zakładu;
2. w razie śmierci osoby fizycznej lub likwidacji osoby prawnej, posiadającej zezwolenie;
3. w razie zrzeczenia się zezwolenia przez osobę uprawnioną;
4. jeżeli przedsiębiorstwo będzie nieczynne dłużej niż 6 miesięcy, nie zmuszone do tego siłą wyższą.

Zezwolenie może być *cofnięte:*

1. bez wypowiedzenia: gdy zajdą lub zostaną ujawnione okoliczności, przewidziane dla przypadków, w których osoby nie mogą otrzymać zezwolenia;
2. za 3 miesięcznym wypowiedzeniem, w razie naruszenia innych przepisów dekretu lub niniejszego rozporządzenia;
3. bez podania powodów, za 6-miesięcznym wypowiedzeniem, przy czym jeżeli chodzi o wytwórnię — w porozumieniu z Ministrem Aprowizacji i Handlu.

Cofnięcie zezwolenia nie uzasadnia jakichkolwiek roszczeń o odszkodowanie z tytułu ewentualnych strat, poniesionych w związku z likwidacją przedsiębiorstwa.

Osoba, ubiegająca się o zezwolenie, powinna złożyć w urzędzie akcyzowym podanie, do którego ma być dołączony opis i plan sytuacyjny przed-

siębiorstwa oraz pomieszczeń stykających się z nim. W podaniu należy wyszczególnić:

a) nazwisko i imię lub firmę zgodnie z rejestrem handlowym;
b) rodzaj przedsiębiorstwa i dokładny adres;
c) przewidywaną zdolność produkcyjną bądź przeciętny, miesięczny, magazynowany zapas napojów winnych;
d) ewentualnie rodzaj ofiarowanego zabezpieczenia;
e) kwalifikacje fachowe wnoszącego podanie.

4. Sprzedaż napojów winnych

A. Sprzedaż hurtowa

Przez hurtową sprzedaż napojów winnych rozumie się sprzedaż tych napojów innym sprzedawcom. Zezwolenie na hurtową sprzedaż wydaje urząd akcyzowy.

Urząd akcyzowy może na prośbę uprawnionego zezwolić na prowadzenie hurtowej sprzedaży napojów winnych przez zastępcę, przy czym zatwierdzenie zastępcy może uzależnić od złożenia przez niego deklaracji, iż przyjmuje solidarną odpowiedzialność z uprawnionym za wszelkie należności Skarbu Państwa z tytułu prowadzenia sprzedaży przez czas zastępstwa.

Zezwolenie na hurtową sprzedaż napojów winnych *wygasa* w przypadkach:

1. śmierci osoby fizycznej lub likwidacji osoby prawnej, posiadającej zezwolenie,
2. zrzeczenia się zezwolenia przez osobę uprawnioną,
3. nieuruchomienia sprzedaży w ciągu 3 miesięcy, licząc od daty doręczenia zezwolenia, lub niewykonywania sprzedaży przez okres 3 miesięcy, o ile urząd akcyzowy nie wyraził zgody na późniejsze uruchomienie sprzedaży lub na czasowe jej zaniechanie.

B. Sprzedaż detaliczna

Detaliczna sprzedaż napojów winnych dzieli się na sprzedaż:

a) z wyszynkiem i
b) bez wyszynku.

Detaliczna sprzedaż napojów winnych *z wyszynkiem* może się odbywać jedynie w zakładach, podających potrawy lub napoje do spożycia na miejscu (restauracje bary, winiarnie, herbaciarnie, kluby, stołówki itp.).

W zakładach ze sprzedażą napojów winnych *bez wyszynku* nie wolno posiadać napojów winnych w naczyniach otwartych. Detaliczna sprzedaż napojów winnych wymaga zgłoszenia (rejestracji). Zgłoszenie powinno być wniesione do kontroli akcyzowej. W zgłoszeniu należy podać datę zamierzonego rozpoczęcia, miejsce i rodzaj sprzedaży (z wyszynkiem, bez wyszynku).

O zaniechaniu sprzedaży należy zawiadomić kontrolę akcyzową najpóźniej po upływie 24 godzin od ukończenia sprzedaży.

Detaliczna sprzedaż napojów winnych może być rozpoczęta dopiero po potwierdzeniu zgłoszenia. Zabronionym jest przechowywanie napojów winnych w zakładach handlowych, które nie posiadają zezwolenia na hurtową sprzedaż lub nie zgłosiły detalicznej sprzedaży tych napojów.

Termin składania zeznań podatkowych za rok 1946

W myśl przepisów § 9 rozporządzenia wykonawczego do dekretu o postępowaniu podatkowym obowiązani są złożyć zeznania podatkowe za rok 1946:

1. *Zeznanie o obrocie:* wszyscy podatnicy podatku obrotowego z wyjątkiem opłacających podatek obrotowy w formie ryczałtu.
2. *Zeznania o dochodzie:* (poniesionej stracie):
   a) osoby fizyczne (także spadki nieobjęte), które w roku 1946 miały obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych, albo które prowadziły księgi handlowe, uproszczone lub gospodarcze,
   b) osoby fizyczne (także spadki nieobjęte) nie wymienione pod punktem a), jeżeli w roku 1946 osiągnęły dochód ponad 12.000,— zł.
   c) osoby prawne,
   d) przedsiębiorstwa państwowe i samorządowe, niezależnie od tego czy mają odrębną osobowość prawną, oraz przedsiębiorstwa i majątki, pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego.

Wymienione wyżej grupy podatników mają obowiązek złożenia zeznań o obrocie i dochodzie na przepisowych formularzach właściwej miejscowej władzy podatkowej pierwszej instancji w terminie — jeżeli chodzi o osoby fizyczne (także spadki nieobjęte) — *do dnia 31 marca 1947 r.* — jeżeli chodzi o pozostałych podatników — do 30 kwietnia 1947 r.

Obowiązek składania zeznań o dochodzie nie dotyczy osób, podlegających podatkowi gruntowemu, jeżeli obok gospodarstwa rolnego nie mają one innych źródeł przychodów lub jeżeli dochód, osiągnięty w roku 1946 z posiadanych oprócz gospodarstwa rolnego źródeł przychodów, nie przekroczył kwoty 12.000.— zł.

Składane przez podatników deklaracje miesięczne na zaliczki podatku obrotowego i dochodowego nie zwalniają od obowiązku złożenia zeznań o rocznym obrocie i dochodzie (poniesionej straty).

Podatnicy podatku dochodowego obowiązani są w terminie wyznaczonym do składania zeznań, uiścić zaliczkę podatku dochodowego w wysokości różnicy pomiędzy kwotą podatku, przypadającego od zeznanego dochodu za rok 1946, a sumą zaliczek miesięcznych, należnych już i wpłaconych za ten rok.

Ponadto podatnicy podatku dochodowego — z wyjątkiem przedsiębiorstw państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstw i majątków pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu teryto-

rialnego tak objętych, jak i nieobjętych planem gospodarczym Państwa oraz spółdzielni, należących do Związku Rewizyjnego — obowiązani są obliczyć i wpłacić dodatkowo podatek dochodowy według skali art. 28 dekretu o podatku dochodowym od dochodu, osiągniętego z przedsiębiorstw, jeżeli nadwyżka lub suma nadwyżek z tego źródła po sprostowaniu w myśl art. 27 wyżej wymienionego dekretu przekracza w stosunku rocznym 400.000.— zł.

Zaznacza się, iż w przypadku objęcia księgami handlowymi przedsiębiorstwa również innych źródeł przychodów, wyniki wykazane w księgach uważa się za uzyskane z przedsiębiorstwa.

Nieuiszczone w terminie płatności kwoty podatku stanowią zaległość, która ściągnięta zostanie w drodze przymusowej wraz z kosztami egzekucyjnymi i dodatkiem za zwłokę.

Formularze zeznań wydają właściwe Urzędy Skarbowe i Urząd Rewizyjny. W razie nie złożenia zeznania w terminie, wymiar podatku będzie dokonany na podstawie materiałów, jakimi władza rozporządza, podatnicy zaś, którzy w przepisanym terminie nie złożą zeznań, ukarani zostaną grzywną w wysokości do 5.000.— zł.

Niezależnie od powyższego, kto w zamiarze uchylenia od ustawowej powinności podatkowej siebie lub innej osoby zastępowanej w zeznaniu do podatku lub w załącznikach do zeznania, albo w oświadczeniu, wyjaśnieniu lub w innym jakimkolwiek podaniu — świadomie podaje lub potwierdza nieprawdziwe okoliczności, albo świadomie zataja cokolwiek, gdy działanie takie lub zaniechanie może się przyczynić do udaremnienia wymiaru, bądź do uszczuplenia należnego podatku, podlega w myśl art. 176 ordynacji podatkowej karze grzywny w wysokości od jedno do dwudziestokrotnej kwoty uszczuplonego lub narażonego na uszczuplenie podatku lub karze aresztu do sześciu miesięcy albo obu tym karom łącznie.

Podatnicy, którzy w wyznaczonych terminach nie są w możności złożyć zeznań podatkowych mogą składać odpowiednio umotywowane podania skierowane do Dyrektora Izby Skarbowej za pośrednictwem właściwych Urzędów Skarbowych (Urzędu Rewizyjnego) o odroczenie terminu do złożenia zeznań.

Wynagrodzenie Gmin za pobór podatków komunalnych

Wobec przyznania w art. 44 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych gminom wiejskim prawa do wynagrodzenia za wymiar i pobór podatków komunalnych, przypadających na rzecz powiatowego związku samorządowego zachodzi pytanie, czy mogą zarządy gminne potrącić analogiczne wynagrodzenie z sum pobranych i wypłaconych na rzecz Państwa, Wojewódzkiego Związku Samorządowego i Komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego z tytułu podatku gruntowego, a zarządy miejskie z sum przypadających z tego podatku Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych na cele samorządu rolniczego oraz zarządy gminne i miejskie — z sum podatku od nieruchomości, przypadających powiatowym i wojewódzkim związkom samorządowym lub tylko wojewódzkiemu związkowi samorządowemu (gdy pobrany został przez gminę miasta wydzielonego).

W związku z powyższym wyjaśniono, co następuje:

Zarówno z przepisów cytowanego na wstępie dekretu o podatkach komunalnych jak i przepisów cytowanego na wstępie dekretu o podatkach komunalnych jak i przepisów dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych, które to dekrety, aczkolwiek stanowią pod względem formalnym odrębne akty prawodawcze, są jednakże ze sobą ściśle powiązane i dotyczą jednego wspólnego zagadnienia, nie wynika, ażeby gminom przysługiwało prawo do wynagrodzenia za wymiar i pobór tych części, podatków gruntowego i od nieruchomości, które na rzecz gmin nie przypadają.

Przepisy te nie uznają także ogólnej zasady wynagrodzenia gmin za wykonywanie czynności związanych z wymiarem i poborem podatków komunalnych. Jedynie art. 44 dekretu o podatkach komunalnych traktuje o takim wynagrodzeniu, lecz odnosi się on tylko do przypadków poruczenia gminom wiejskim wymiaru i poboru tych podatków komunalnych, które przypadają wyłącznie na rzecz powiatowego związku samorządowego i które w zasadzie wymierzać i pobierać może sam powiatowy związek samorządowy.

Dekret o podatkach komunalnych dlatego przewiduje wynagrodzenie za wymiar i pobór podatków komunalnych, przypadających na rzecz powiatowego związku samorządowego i to wyłącznie wynagrodzenie dla gmin wiejskich, że poza gminami, prawo do samodzielnego pobierania podatków komunalnych mają tylko powiatowe związki samorządowe i to wyłącznie na terenie gmin wiejskich, co wynika zresztą z art. 2, 35 i 39 dekretu.

Możliwości ujawnienia prawa najmu i dzierżawy
w księgach wieczystych oraz jego następstwa

Na niektórych terenach Polski najem i dzierżawa mogły być ujawnione w księgach wieczystych już przed wprowadzeniem nowego prawa rzeczowego. Na ziemiach, gdzie obowiązywał dawny kodeks cywilny niemiecki, możliwość ta nie istniała. Tutaj prawa najmu i dzierżawy nie mogły być przedmiotem wpisu. Nowe prawo rzeczowe zmieniło ten stan. Obecnie wszędzie prawa najmu i dzierżawy mogą być ujawnione w księdze wieczystej.

W związku z tym zastanówmy się, jakie korzyści daje najemcy lub dzierżawcy wpis jego

prawa. Aby lepiej zrozumieć znaczenie wpisu, zbadajmy najpierw, jak wygląda sytuacja najemcy i dzierżawcy, których prawa nie zostały wciągnięte w księgę wieczystą.

Niekorzystne następstwa braku wpisu występują w wypadku dobrowolnego lub przymusowego zbycia nieruchomości. W razie zbycia — w drodze umowy — nieruchomości najętej lub dzierżawionej, w czasie obowiązywania umowy najmu lub dzierżawy, nabywca wstępuje z mocy samego prawa w stosunek najmu lub dzierżawy w miejsce zbywcy, tj. bez potrzeby jakichkolwiek dodatkowych oświadczeń ze strony np. wynajmującego, zbywcy lub najemcy. Nabywca może jednak wypowiedzieć najm z zachowaniem terminów ustawowych, a więc wbrew terminom umownym. Może nabywca skorzystać z terminów ustawowych, które są krótkimi terminami, choćby np. najm był zawarty na czas oznaczony, lub w umowie najmu umówione były dłuższe terminy wypowiedzenia. Przepisy kodeksu zobowiązań, które odnoszą się do terminu wypowiedzenia, nie dają nam dokładnych wytycznych co do przypadku, gdy umowa była zawarta wyraźnie na czas oznaczony, np. na lat pięć i gdy czynsz zapłacono za cały ten czas z góry do rąk nabywcy. Chociaż tu umowa nie zawiera żadnych okresów płatności czynszu, należy przyjąć przy najmie — miesięczny termin wypowiedzenia; a przy dzierżawie — półroczny. Tylko nabywca nieruchomości może skorzystać z krótszych terminów ustawowych. Najemca jest nadal związany umową, i na jego korzyść nie powstają żadne zmiany, skutkiem zbycia nieruchomości. Jeżeli zbycie nieruchomości nastąpiło w drodze egzekucji, następstwa są podobne. Od dnia przybicia, nabywca wstępuje w prawa i obowiązki dłużnika wynikające ze stosunku najmu lub dzierżawy, jeżeli najemca objął nieruchomość przed przybiciem, a dzierżawca przed zajęciem nieruchomości. Najemca jednak może wypowiedzieć: najm — przed początkiem pierwszego kwartału kalendarzowego, po uprawomocnieniu się przysądzenia, ze skutkiem na koniec tego kwartału; dzierżawę zaś — przed początkiem rozpoczynającego się po powyższej dacie roku dzierżawnego, ze skutkiem na koniec tego roku.

Ale sprzedaż nieruchomości ma jeszcze inne daleko idące konsekwencje. Dzisiaj często się zdarza, że najemca zgłasza się do właściciela nieruchomości proponując zawarcie umowy najmu na okres np. pięciu lat z zapłatą całego pięcioletniego czynszu. Będzie to umowa najmu zawarta na czas ściśle oznaczony, bo na pięć lat bez okresów płatności. Przyjmijmy, że nieruchomość została zbyta przez umowę sprzedaży, co wtedy stanie się z zapłaconym czynszem? Przy umowach najmu zawartych na czas ściśle oznaczony najemca, który do rąk zbywcy dokonał zapłaty czynszu za cały ten czas, może tylko powołać się wobec nabywcy na zapłatę za okres jednego miesiąca, a przy dzierżawie na okres półroczny. Wynika z tego, że zapłacony czynsz z góry, za okres pięciu lat, może być stracony przez najemcę i że nabywca nieruchomości, będzie mógł żądać ponownej zapłaty czynszu. Zasada powyższa występuje jeszcze wyraźniej tam, gdzie mamy do czynienia z powtarzającymi się okresami płatności. Tam bowiem obowiązuje wyraźny przepis, że najemca nie może powołać się wobec nabywcy na zapłatę czynszu, dokonaną z góry do rąk zbywcy, więcej niż za jeden okres płatności, chyba że zapłata była ujawniona w księdze wieczystej.

Podobną sytuację stwarza zbycie nieruchomości w drodze egzekucji. Tutaj pobranie czynszu najmu, przez dawnego właściciela nieruchomości, obowiązuje nabywcę tylko wtedy, jeśli pobrano z góry czynsz najmu za czas nie dłuższy niż jeden kwartał, a czynsz dzierżawy za czas nie dłuższy niż pół roku. Jeżeli więc pobrano czynsz za okresy dłuższe, nabywca będzie mógł ponownie żądać zapłaty. Widzimy więc, że niebezpieczną jest zapłata czynszu najmu za okres dłuższy niż jeden kwartał, a czynszu dzierżawy za okres dłuższy niż pół roku.

Po krótce przedstawiliśmy sytuację prawną najemcy i dzierżawcy, którzy nie ujawnili umowy w księdze wieczystej. Przejdźmy teraz do następstw wpisania w księgę wieczystą praw związanych z najmem i dzierżawą.

Pozycja najemcy czy dzierżawcy, którzy dokonali wpisu, jest zupełnie inna. Zbycie nieruchomości przez umowę w niczym nie pogarsza ich prawa, a przejście własności w drodze egzekucji tylko w wyjątkowych wypadkach zmienia układ stosunków.

Jeżeli najm był ujawniony w księdze wieczystej, nabywcy nie służy prawo wypowiedzenia umowy najmu, a również najemca będzie mógł powołać się wobec nabywcy na zapłatę czynszu, dokonaną z góry do rąk zbywcy. To samo odnosić się będzie do dzierżawcy.

W wypadkach przejścia własności w drodze egzekucji obowiązują podobne zasady, chociaż tutaj najemca czy dzierżawca może wyjątkowo utracić nabyte prawo. Zasadą ogólną jest, że od dnia przybicia, nabywca wstępuje w prawa i obowiązki dłużnika wynikające ze stosunku najmu lub dzierżawy, jeżeli prawa te zostały przed zajęciem ujawnione w księdze wieczystej. Najemca jest więc związany terminem zastrzeżonym w umowie najmu lub dzierżawy. Od tej zasady istnieje jednak wyjątek. Prawo najemcy czy dzierżawcy ma swoją wartość wyrażającą się w pieniądzach. To prawo, dające się obliczyć w pieniądzach, ciąży na nieruchomości, podobnie jak hipoteki i inne ograniczone prawa rzeczowe. Może się zdarzyć, że wartość wpisanego prawa najmu lub dzierżawy nie znajdzie pełnego pokrycia w cenie nabycia nieruchomości, że więc np. obciążenia hipoteczne lub inne obciążenia wcześniej wpisane będą tak wielkie, że nie będzie już pokrycia dla prawa najmu. Jeżeli taka okoliczność zajdzie, nabywca może wypowiedzieć stosunek najmu lub dzierżawy.

Ustawa też postanawia, że nabywca jest związany terminem zastrzeżonym w umowie najmu lub dzierżawy tylko, jeżeli to jest ujawnione w księdze wieczystej, z pierwszeństwem przed wszystkimi hipotekami, albo jeżeli jego wartość ustalona przy oszacowaniu znajduje pełne pokrycie w cenie nabycia; w ostatnim przypadku

wartość ta będzie zaliczona na poczet ceny. W razie pokrycia częściowego nabywca może wypowiedzenia dokonać, chyba że zrzekł się tego uprawnienia wobec sądu przed upływem terminu do wykonania warunków licytacyjnych, w którym to przypadku część wartości znajdująca pokrycie będzie zaliczona na poczet ceny nabycia. W razie wypowiedzenia przez nabywcę, część wartości znajdująca pokrycie będzie wypłacona najemcy lub dzierżawcy według pierwszeństwa jego prawa.

Jak widzimy, sytuacja najemcy lub dzierżawcy będzie uzależniona od pierwszeństwa jego prawa. Jeżeli prawo jego będzie wpisane w kolejności przed innymi prawami, nie potrzebuje się on obawiać o utratę, przez egzekucję, korzyści wypływających z wpisanej umowy. Gdy natomiast skutkiem późniejszego wpisu prawo jego nie znajdzie pełnego pokrycia — może on prawo utracić.

Podobna będzie sytuacja, jeśli chodzi o czynsze zapłacone z góry do rąk zbywcy, w wypadku ujawnienia ich w księdze wieczystej. Zapłata ta wpłynie na wartość prawa najmu lub dzierżawy i ulegnie losowi tego prawa. Zapłata będzie więc z reguły skuteczna wobec nabywcy. Wyjątkowo nie będzie ona obowiązywała tam, gdzie wpisane prawo znajdzie się poza możliwością zaspokojenia go z ceny nabycia.

Po tych uwagach przejdźmy do umów, jakie często spotykamy w ostatnim czasie. Zachodzą wypadki, że do właściciela domu zniszczonego skutkiem wojny, zgłaszają się osoby pragnące mu dopomóc w odbudowie pod warunkiem, że uzyskają w odnowionym gmachu pomieszczenia na mieszkanie, biura, lub składy. Mieszkania nowo odbudowane nie podlegają ograniczeniom przewidzianym w przepisach o gospodarce lokalami i wysokości komornego. Zazwyczaj nowi najemcy zawierają umowę na większą ilość lat, np. na dziesięć lat, i wpłacają z góry cały czynsz, co umożliwia właścicielowi zebranie kapitału niezbędnego do przeprowadzenia robót budowlanych.

Jeżeli najemca nie uzyskał wpisu swego prawa najmu i dokonanej zapłaty czynszu, może on stracić prawa z umową związane, skutkiem zbycia nieruchomości. Z reguły nie utraci on praw tam, gdzie ujawnił umowę najmu w księdze wieczystej. Widzimy też, jak ważnym jest, aby najemcy, zawierając tak długotrwałe umowy i płacąc z góry czynsz najmu, zawsze dbali o wpis prawa najmu, lub dzierżawy w księgi wieczyste.

Na zakończenie zaznaczyć musimy, że do dawnych praw najmu i dzierżawy, które zostały ujawnione w księgach hipotecznych (gruntowych) przed wejściem w życi prawa rzeczowego, odnoszą się przepisy, na mocy których skutki takiego ujawnienia podlegają prawu dotychczasowemu, które w dziedzinie egzekucji nie dają należytego zabezpieczenia najemcy i dzierżawcy. Jednakże tam, gdzie własność przeszła w drodze umowy, stare wpisy wywierają te same skutki, co obecnie dokonywane.

dr Z. K. Nowakowski

Ważne dla przedsiębiorstw zainteresowanych w akcji upaństwowienia

Jak wiadomo, Komisja Wojewódzka może na wniosek Ministra, względnie innej instytucji, umieścić przedsiębiorstwo na wykazie przedsiębiorstw podlegających upaństwowieniu. Zdarzają się jednak takie wypadki, że wniosek tej czy innej instytucji o umieszczenie poszczególnych przedsiębiorstw w wykazie nie znajduje poparcia w Komisji Wojewódzkiej. W związku z tym zapada decyzja Komisji Wojewódzkiej, oddalającej wniosek o umieszczenie w wykazie. O decyzji Wojewódzkiej Komisji zawiadomiony jest wnioskodawca, któremu stosownie do postanowień § 22 p. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1947 r. przysługuje odwołanie do Głównej Komisji w terminie 7-dniowym od daty doręczenia wnioskodawcy zawiadomienia.

Na posiedzeniu Komisji Głównej zdarzają się wypadki, że uchwały Wojewódzkiej Komisji są uchylone i Komsija Główna nakazuje umieszczenie danego przedsiębiorstwa w wykazie. Zachodzi jedna obawa, że przedsiębiorstwa, które otrzymały wiadomość, iż wniosek o umieszczenie ich w wykazie został przychylnie załatwiony przez Komisję Wojewódzką, przestanie się interesować sprawą, podczas gdy Komisja Główna, jak zaznaczono wyżej, może jeszcze decyzję Komisji Wojewódzkiej zmienić. Dlatego też zwraca się uwagę wszystkim przedsiębiorcom, aby w dalszym ciągu pilnie przeglądali Dzienniki Urzędowe Urzędów Wojewódzkch, w których ogłaszane są wykazy przedsiębiorstw przeznaczonych do upaństwowienia tak, aby w razie umieszczenia tych przedsiębiorstw w wykazie mogły one podjąć należytą obronę.

Obrót odpadkami użytkowymi

Z dniem 22 marca br. wszedł w życie dekret z dnia 23 stycznia 1947 r. o obrocie i gospodarowaniu odpadkami użytkowymi (Dz. U. poz. 105), za które dekret uważa,

1. wszelkie porzucone lub nienadające się do dalszego użytkowania przez posiadacza przedmioty zużyte, zepsute, zniszczone, lub uszkodzone,
2. resztki surowców i innych materiałów pozostających w zakładach pracy, a nie znajdujące w nich dalszego produkcyjnego zastosowania,
3. uboczne produkty poubojowe, których wyodrębnienie i przerób podyktowany jest względami racjonalnego wykorzystania.

Celem należytowego zagospodarowania odpadków użytkowych Rada Ministrów może w stosunku do poszczególnych ich rodzajów w drodze rozporządzeń nałożyć na osoby fizyczne i prawne obowiązek zabezpieczenia przed zniszczeniem oraz zaofiarowania ich do zbiórki w sposób i na warunkach ustalonych w rozporządzeniu, — może ona również wprowadzić obowiązek uzyskiwania koncesji na dokonywanie zbiórki odpadków użytkowych niepodlegających wyłączności. Właściwi Ministrowie mogą tę wyłączność przyznać osobie prawa prywatnego lub publicznego w odniesieniu do grup lub poszczególnych odpadków użytkowych na terenie całego Państwa lub poszczególnych jego obszarów, pozatym mogą oni regulować obrót, sposób zbierania, obróbki, sortowania, konserwowania, przechowywania, znakowania i przewozu odpadków użytkowych.

Dekret ten jest jeszcze jednym przykładem nieustalenia zakresu ograniczeń wolności przemysłowej i warunków pracy inicjatywy prywatnej.

Do tego dekretu zostało wydane już rozporządzenie wykonawcze Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 5 lutego 1947 (Dz. U. poz. 109) przyznające Towarzystwu Przemysłowo - Handlowemu „Bacutil" wyłączne prawo zbierania i skupywania na terenie rzeźni i fabryk, ubocznych produktów poubojowych, jak również oczyszczenia i szlamowania jelit zwierząt ubijanych w rzeźniach. Rozporządzenie to nakłada również na „Bacutil" obowiązek posiadania w rzeźniach placówek zbiorczych i nabywania każdej zaofiarowanej ilości ubocznych produktów poubojowych.

Poradnik księgowego

Księgowanie zakupu materiałów i towarów według jednolitego planu kont

W zakresie kupna materiałów i towarów odróżnić należy ze względu na charakter działalności przedsiębiorstwa, tj. wytwórczość lub sprzedaż gotowych towarów, następujące odmiany, które w układzie jednolitego planu kont stanowią założenie organizacyjne przy rozplanowaniu kont księgi głównej:

1. surowiec zasadniczy i pomocniczy, służący w przedsiębiorstwach przemysłowych i rzemiośle za punkt wyjściowy działalności;
2. gotowe towary zwane również towarami handlowymi, z którymi spotykamy się przede wszystkim w przedsiębiorstwach handlowych w kolejno omawianej klasie jednolitego planu kont, jakkolwiek sporadyczne zjawiska mogą mieć miejsce i w przedsiębiorstwach przemysłowych, jeżeli zbywamy surowiec jako towar handlowy lub w tzw. przedsiębiorstwach mieszanych;
3. opakowanie, które ze względu na swe praktyczne zużytkowanie może być a) wewnętrzne lub zewnętrzne — albo b) stanowić przedmiot nieodłączny od towaru, stanowiąc tym samym część składową wytworzonego towaru lub jego zwykłe opakowanie.

Wyżej wymienione materiały i towary księgujemy w klasie oznaczonej liczbą „3" jednolitego planu kont. Kierując się zacytowanymi rodzajami towarów przewidziano w tejże klasie odpowiedni podział na grupy mianowicie:

a) dla wymienionych surowców w punkcie pierwszym grupy 30 — 34,
b) dla wymienionych towarów w punkcie drugim grupy 35 — 37,
c) dla opakowania zewnętrznego, które nie jest nieodłączne od towaru, grupa 39.

Grupa 38 w zasadzie jest wolna. Można ją zużyć w przedsiębiorstwach przemysłowych wówczas, gdy przeksięgowanie zużytych do produkcji surowców z klasy trzeciej do czwartej odbywa się po cenach stałych i z tego tytułu powstaje różnica kalkulacyjna, której nie zamierzamy przerzucić do grupy 28 „Różnice kalkulacyjne", omawianej w numerze 12 Tygodnika, lecz włączyć bezpośrednio do kalkulacji wytworzonych towarów gotowych.

Na podstawie otrzymanych faktur księgujemy w pierwszej linii na kontach tej klasy materiały i towary po tzw. cenie zakupu. Racjonalne przeprowadzenie kalkulacji nie ogranicza się do stwierdzenia i uwidocznienia w księgach wyłącznie ceny zakupu. Przedsiębiorcę interesuje cena kosztów własnych jako baza wyjściowa przy ustaleniu ceny sprzedaży wytworzonych towarów w przedsiębiorstwie przemysłowym. Niemniejszą rolę odgrywa właśnie ta cena w handlu towarowym. Z tych przeto przyczyn w tej samej klasie księgujemy wszelkiego rodzaju koszty zakupu a więc przykładowo takie, jak cło, koszty przewozu, koszty zwózki itp. Zależnie od sposobu rozplanowania kont tejże klasy na grupy lub podgrupy księgujemy dodatkowe koszty zakupu:

a) bezpośrednio na danym koncie materiałów lub towarów — albo
b) pośrednio przy budowie odpowiednich subkont w ramach właściwej grupy.

Nie jest dozwolone zaprowadzenie dla tych celów oddzielnego konta np. pod nazwą „Specjalne koszty", bowiem utrudniałoby to w poważnym stopniu ustalenie ceny kosztów własnych każdej grupy materiałów lub towarów oraz przeprowadzenie rzeczowej kalkulacji.

Jak już wyżej wzmiankowaliśmy, przedsiębiorstwo przemysłowe może poza główną czynnością operacyjną sprzedawać również nabywane dla produkcji surowce. Wówczas surowiec ten uważać należy jako towar handlowy i dokonać przeksięgowania po cenie kosztów własnych z grupy surowców (30—34) do jednej z grup towarów gotowych, tj. 35—37. W sposób odwrotny należy postąpić, gdyby zaksięgowany towar w grupie towarów, służących zasadniczo jako przedmiot do dalszej odsprzedaży, zużyto do produkcji.

Z tytułu dokonanych transakcyj zakupu materiałów i towarów wynikać mogą bonifikaty i zwroty dostawcom. Ponieważ tego rodzaju sprawy łączą się ściśle z kwestią kupna, księgujemy je w tej klasie jednolitego planu kont w granicach właściwej grupy.

Bardzo często sporną i nie zbyt jasną jest kwestia, co uczynić z otrzymaną fakturą na zamówiony materiał lub towar, jeżeli nie jesteśmy jeszcze w posiadaniu danego materiału lub towaru. Faktura jest dla nas bezsprzecznie dokumentem, który z konieczności chronologicznego ujmowania działalności przedsiębiorstwa, winień być podstawą do uwidocznienia dokonanego zakupu w prowadzonych księgach handlowych, uproszczonych lub podatkowych. W księgowości handlowej, w której prowadzimy konta według jednolitego planu kont przewidujemy w odpowiedniej grupie oddzielne subkonto pod nazwą „Materiały lub towary w drodze". Z chwilą nadejścia zaś towaru dokonujemy zwykłego przeksięgowania.

Na podstawie powyższych uwag podział tej klasy na grupy, podgrupy i dalsze subkonta przedstawiałby się przykładowo następująco:

30 Materiały do wytwarzania
- 300 Surowce „A"
  - 3000 Surowce „A"
  - 3001 Koszty transportu
  - 3002 Cło i koszty manipulacyjne
  - 3003 Inne koszty
  - 3004 Bonifikaty
  - 3005 Zwroty dostawcom
- 301 Surowce „B" (dalszy podział jak w podgrupie 300)
- 309 Materiały do wytwarzania w drodze

31 Pomocnicze materiały do wytwarzania
- 310—318 Pomocnicze materiały do wytwarzania
- 319 Pomocnicze materiały do wytwarzania w drodze

32 Materiały techniczne
- 320—328 Materiały techniczne
- 329 Materiały techniczne w drodze

33 Materiały ruchu
- 330 Materiały opałowe
- 331 Materiały pędne
- 332 Oliwa i smary
- 333 Materiały do konserwacji
- 334 Pasy, liny
- 339 Materiały ruchu w drodze

34 Inne materiały
- 340 Narzędzia
- 341 Części zapasowe maszyn
- 342 Części zapasowe urządzeń technicznych
- 343 Materiały piśmienne, druki
- 344 Materiały budowlane
- 345 Towary żywnościowe dla stołówki
- 346 Pasza dla inwentarza pociągowego
- 347 — wolna —
- 348 — wolna —
- 349 Innne materiały w drodze

35 Towary handlowe
- 3500 Towary handlowe „A"
- 3501 Koszty transportu
- 3502 Cło i koszty manipulacyjne
- 3503 Inne koszty związane z zakupem
- 3504 Bonifikaty
- 3505 Zwroty dostawcom

36—37 Towary handlowe „B", „C" itd.

38 — wolna —

39 Materiały do opakowania
- 390 Papier pakowy
- 391 Pudełka, kartony
- 392 Skrzynie
- 393 Worki
- 394 Sznury, sznurki
- 395 Gwoździe, bednarka
- 396 Klej
- 397 Etykiety
- 398 — wolna —
- 399 Materiały do opakowania w drodze

Rozmieszczenie materiałów i towarów w poszczególnych grupach tej klasy będzie różnorodne, zależnie od rodzaju i przedmiotu działalności przedsiębiorstwa. I tak przy zakupie stosunkowo małej ilości towarów, jeżeli na to warunki pozwalają, zadawalamy się wykorzystaniem jedynie grup, tj. liczb dwucyfrowych, natomiast przy zakupie większej ilości materiałów lub towarów tworzymy dla zespołów oddzielne grupy, w ramach których tworzymy dalszy podział, gdyby okazała się konieczność szczegółowej specyfikacji.

Przytoczony przykład rozbicia grupy na subkonta ma charakter wyłącznie przykładowy, — praktycznie rzecz biorąc w mniejszych przedsiębiorstwach niekoniecznie wymaga on zastosowania, raczej dotyczy większych przedsiębiorstw, w których tworzymy zapas ponad okresowe zapotrzebowanie.

mgr M. Nowicki

Księgowanie transakcyj komisowych

Księgowanie transakcyj komisowych zaliczamy w dziedzinie księgowości do zagadnień specjalnych. Technika postępowania będzie różna, oparta w wielu wypadkach na prawie zwyczajowym, jakkolwiek dysponujemy wyjaśnieniami zawartymi:

a) w księdze drugiej kodeksu handlwego, poświęconej czynnościom handlowym w rozdziale V. pod tytułem „Komis",

b) w okólniku Ministra Skarbu z dnia 5 października 1935 L. D. V. 8709/1/36 omawiającym księgowość komisantów, oraz

c) w orzecznictwach N. T. A. z przed 1 września 1939 r. w przedmiocie księgowości.

Z uwagi na ważność wyżej wymienionych podstaw prawnych, które w zasadzie rozwiązują problem księgowania transakcyj komisowych, omówimy w zarysie istotne cechy, w końcowej

zaś części tego tematu podamy przykłady księgowania.

Na tym miejscu wypada podkreślić tak często mylną interpretację słowa komisu przez ludzi którzy dotychczas mało byli tym zagadnieniem bezpośrednio zainteresowani. I tak przypuszczają oni, że handel komisowy to zwykły sklep detaliczny, który trudni się sprzedażą przedmiotów używanych, — najczęściej artykułów pierwszej potrzeby, jak odzież, obuwie, bielizna itp. Nie wykluczamy, że kupiec trudniący się tymi czynnościami nie podpada pod miano komisanta, lecz tylko wówczas, gdy po myśli art. 581 kodeksu handlowego podejmuje się kupna lub sprzedaży rzeczy ruchomych w imieniu własnym, a *na rachunek* innej osoby to jest komitenta. Sklep detaliczny, o którym wyżej wspomnieliśmy trudni się raczej handlem starzyzną, a tylko w pewnym stosunku procentowym zajmuje się czynnościami komisowymi. Transakcje komisowe nie obejmują bowiem tylko przedmiotów używanych, lecz przeciwnie głównym artykułem tego rozdaju czynnościami handlowymi są towary, przedmioty dotychczas nieużywane tj. nowe a nawet papiery wartościowe.

Komisant w pojęciu prawa handlowego jest kupcem, a zatem może być to kupiec rejestrowy, jak i nierejestrowy, — osoba fizyczna lub prawna.

Artykuł 583 kodeksu handlowego mówi, że, jeżeli komisant zawarł umowę na warunkach korzystniejszych od oznaczonych przez komitenta, natenczas wszelka z tego tytułu nadwyżka należy się komitentowi. Oznaczenie limitu kupna lub sprzedaży jest przeto dla komisanta granicą ryzyka kupieckiego, bowiem w myśl art. 584 kodeksu obwiązany jest wyrównać różnicę na wypadek kupna lub sprzedaży po cenie niekorzystnej dla komitenta. W § 3 tego samego artykułu czytamy, że komitent nie może żądać wyrównania różnicy, jeżeli zlecenia po cenie limitem ustalonej nie można było wykonać, a zrealizowanie umowy uchroniło komitenta od strat.

Komisant jest niejako pełnomocnikiem komitenta w załatwianiu zleconych czynności i dlatego po myśli art. 583 § 3 kodeksu ma obowiązek starania się o uzyskanie ceny najkorzystniejszej dla komitenta. Tytułem wynagrodzenia za pośrednictwo handlowe otrzymuje komisant prowizję, która mu przysługuje z chwilą, gdy komitent otrzymał towar albo cenę kupna lub też przyjął inne jej pokrycie (art. 594 K. H.). Gdyby umowa była wykonywana częściami, wówczas prawo do prowizji nabywa komisant w miarę jej wykonywania.

Przechodząc skolei do omówienia transakcyj komisowych z punktu widzenia ustawy podatkowej, należy na pierwszym miejscu zaznaczyć, że w zrozumieniu tejże ustawy za komisowe czynności przedsiębiorstwa uważane są takie, które udowodnią zaistnienie komisu oraz wysokość otrzymanego wynagrodzenia. Brak tego dowodu uważa domniemane czynności komisowe za zwykłe tj. wykonane na rachunek własny.

Podstawą obrotu u komisanta jest uzyskana suma prowizji. Ustawa podatkowa dyskwalifikuje stosunek komisowy, jeżeli komisant prócz umówionej prowizji uzyskał ponadto różnicę albo większą część różnicy między ceną uzyskaną przy sprzedaży, a ceną limitowaną. Z punktu widzenia ustawy pudatkowej zatrzymanie przez komisanta dla siebie mniejszej różnicy nie dyskwalifikuje tej czynności jako komisowej.

Przypuśćmy dla przykładu, że komisant otrzymał do sprzedaży pewien przedmiot, który ma sprzedać po cenie minimalnej zł 3.000,—. Komisant sprzedaje ten przedmiot — za 3.600,—, przekazując komitentowi zł 3.350,—, resztę zaś policza jako umówioną prowizję. W tym wypadku nie przekroczył po myśli umowy połowy różnicy (zł 300,—), podejmując tytułem prowizji zł 250,—. Warunkiem takiego słusznego postępowania musi być umowa komitenta i komisanta.

Kodeks handlowy nie daje w odniesieniu do sposobu księgowania transakcyj komisowych specjalnych wyjaśnień, — w tym względzie obowiązują postanowienia, dotyczące rachunkowości kupieckiej.

Cytowany na wstępie okólnik Ministra Skarbu mówi, że księgowość komisanta winna w sposób przyjęty zwyczajami handlowymi ujawniać wszelkie dokonane transakcje oraz stan własnego i powierzonego mu majątku.

Komisant obowiązany jest wykazywać w swych księgach wszelkie towary otrzymane do komisowej sprzedaży, sprzedaż tych towarów, związane z komisem zmiany i operacje jak wpłaty, przekazy, przelewy ewtl. dyskont itp. oraz rozliczenia z komitentem.

Towary, które z końcem roku obrachunkowego pozostały na składzie komisanta, winny być ujawnione zarówno w inwentarzu jak i w bilansie. Wprowadzone zasady inwentaryzacji towarów otrzymanych do sprzedaży komisowej wspomnianym okólnikiem ministra skarbu okazały się dwulicowe w praktycznym wykonaniu. Według przyjętych podstaw księgowości księga inwentarzy obejmuje wszystkie składniki przedsiębiorstwa, które są istotną jego własnością. Ponieważ towar przyjęty do sprzedaży komisowej nie można zaliczyć do tej grupy składników, przeto winien być w spisie inwentarza pominięty, a tylko wykazany oddzielnie ilościowo i jakościowo z ewtl. podaniem wartości w oparciu o umówioną cenę limitowaną. Byłaby to więc pozycja pozainwentarzowa. W bilansie natomiast wartość tych towarów wykazujemy jako pozycję pozabilansową pod nazwą „Towary komisowe". Równoważnik zaś tej pozycji jako prawo komitenta do tych towarów po stronie pasywów również w pozycji pozabilansowej.

To odmienne stanowisko postępowania znalazło swą słuszność w orzeczeniu Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który wyrokiem z dnia 27. 4. 36. 1. rej. 227o/ orzekł, że towar otrzymany do komisowej sprzedaży, nie może być wpisany do księgi inwentarzowej komisanta, bowiem nie wchodzi w skład majątku przedsiębiorstwa.

Okólnik wyjaśnia dalej, że dla kontroli towarów komisowych należy stworzyć specjalny rachunek w prowadzonej księdze magazynowej, składowej lub też w formie kartoteki. Kontrola

ta musi być prowadzona w porządku chronologicznym poszczególnych transakcyj oraz według rodzaju towarów i ich ilości.

Rodzaj ksiąg i ich ilość pozostawia się uznaniu komisanta uwarunkowane możliwością przeprowadzenia kontroli towarów komisowych. To też księgowość komisanta może obejmować łącznie czynności dokonane na rachunek własny oraz czynności komisowe. W rozprowadzeniu obrotów na kontach w księdze głównej wykazujemy jednak na oddzielnych kontach, bowiem:

a) dla czynności realizowanych na rachunek własny podstawą do ustalenia podatku obrotowego jest obrót tymi towarami,

b) dla czynności komisowych natomiast nie obrót, lecz wysokość otrzymanej prowizji.

Dalsze wyjaśnienia kwestyj spornych w sprawach komisowych dają orzecznictwa N. T. A., które dotyczą omawianych zagadnień tak i z punktu widzenia podatkowego, jak i księgowości. Praktyczne rozwiązanie księgowania komisu podany w następnym numerze Tygodnika.

mgr M. NOWICKI

Wyjaśnienia w sprawach księgowych

B. K. — Poznań — W sprawozdaniu rachunkowym zą rok gospodarczy 1945 pominięto poważny zapas materiału technicznego. Jak zaksięgować dodatkowo ten materiał, by z uwagi na obecne ceny nie powiększyć niewspółmiernie zysku za 1946 r.? Nieuwzględniony materiał w bilansie jest poniemiecki.

Przeoczeniem spowodowane nieuchwycenie wszystkich składników majątkowych w sprawozdaniu za rok gospodarczy 1945 w zasadzie dyskwalifikuje bilans i rachunek strat i zysków za powyższy okres. Jeżeli ten błąd zasadniczy nie stwierdzono w związku z rewizją ksiąg przez władze podatkowe, należy wnieść odpowiednie sprostowanie, które wykaże zmianę czystego zysku tj. zwiększy go o wartość nieobjętego materiału technicznego, względnie o taką samą wartość obniży ewtl. wykazaną czystą stratę za dany rok gospodarczy. W dalszym ciągu sprostowanie sprawozdania rachunkowego za rok 1945 powoduje konieczność złożenia skorygowanego zeznania o dochodzie.

Wzmianka, że chodzi tutaj o towar poniemiecki, a więc wprowadzony na dzień otwarcia ksiąg w 1945 r. powoduje uwzględnienie tego zapasu w inwentarzu początkowym. Być może, że w ciągu 1945 r. nastąpiło częściowe zużycie materiału technicznego, które w niemniejszym stopniu uwydatniło ukształtowanie się ostatecznego wyniku działalności przedsiębiorstwa. Niewykluczonym jest wreszcie możliwość skorzystania z ewtl. przeszacowania remanentów towarów, wykazanych w bilansie otwarcia, na który to temat pisaliśmy dość obszernie w ostatnich numerach Tygodnika ubiegłego roku.

J. S. Bielsko — Do wybudowania budynku fabrycznego dostarcza towar częściowo przedsiębiorstwo budowlane, częściowo zużywa się własny towar. Identycznie ma miejsce z robocizną, której część ponosi przedsiębiorstwo. Czy wszystkie wyżej wspomniane koszty robocizny oraz materiał własny i obcy należy bezpośrednio księgować na koncie 03 „Inwestycje rozpoczęte jednolitego planu kont?

Inwestycje wykonane przez przedsiębiorstwo budowlane, a więc robociznę i dostarczony towar księgujemy wprost na wyżej wspomnianym koncie, natomiast te, które zostały przeprowadzone we własnym zakresie księgujemy w klasie „4" jednolitego planu kont na odpowiednich kontach. Na podstawie arkuszu rozliczeniowego eleminujemy powstałe koszta dotyczące inwestycji po przez klasę 7 (grupa 73), przenosząc je okresowo na konto 03 „Inwestycje rozpoczęte". Czynimy to w podany sposób z tej przyczyny, by dokładnie ustalić koszt poniesionych nakładów inwestycyjnych.

Na jakim koncie księgować zużyty pokarm dla trzody chlewnej i bydła będącego własnością przedsiębiorstwa przemysłowego?

Z postawionego pytania należy przypuszczać, że wspomniany inwentarz żywy jest źródłem zasilania stołówki fabrycznej. Wszelkiego rodzaju koszty związane z aprowizacją zatrudnionego personelu w przedsiębiorstwie księgujemy w klasie „4", a zatem i w tym wypadku postąpimy w ten sam sposób. Gdyby inwentarz żywy wchodził w obiekt pozazakładowy tj. bez charakteru dodatkowych świadczeń na rzecz pracowników, natenczas koszta związane z utrzymaniem tego inwentarza księgujemy w klasie „2" jednolitego planu kont.

A. B. — Koszalin — Przystępuję do sporządzenia bilansu zamknięcia za rok gospodarczy 1946 Jak mam postąpić, jeżeli pewien jestem, że dojdzie do kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa jeszcze pewien nakład (podatek lokalowy) za miniony rok, a trudno ustalić przypuszczalną wysokość wymiaru podatkowego?

Po myśli art. 10 pkt. 2 dekretu o podatku dochodowym z dnia 8 stycznia 1946 r. (Dz. U. R. P. nr. 2 poz. 14) koszty uzyskania przychodów są potrącalne tylko w tym roku podatkowym, w którym zostały poniesione. W wątpliwym wypadku należy stworzyć rezerwę na zobowiązania (grupa 18 jednolitego planu kont) uwzględniając w jednej z podgrupy konto pod nazwą „Rezerwa na niewymierzone podatki". Oczywiście suma przyjętego nakładu może być oparta li tylko na uprawdopodobnionych obliczeniach.

Radiomechanika przemysłem wolnym

Radiomechanika, czyli wyrób i naprawa odbiorników radiowych, nie jest według polskiego prawa przemysłowego rzemiosłem, należy zatem do tak zwanych przemysłów wolnych. Rozpoczynający samoistne prowadzenie przedsiębiorstwa tego rodzaju ma tylko obowiązek zgłosić swój „przemysł" władzy przemysłowej I instancji, która potwierdza „bez zwłoki" odbiór zgłoszenia (art. 7). To „potwierdzenie zgłoszenia przemysłu" wydane przez władzę przemysłową, jest „uprawnieniem przemysłowym", czyli stwierdzeniem, że przedsiębiorca uczynił zadość wymaganiom ustawy przemysłowej i ma prawo uruchomić swój zakład.

W czasie okupacji powstały jednak w tym zakresie pewne komplikacje prawne o tyle, że okupant uznał radiomechanikę, obok wielu innych gałęzi wytwórczości i usług gospodarczych o charakterze przemysłowym — za rzemiosło. Po ukończeniu wojny władze polskie na niektórych terenach uznawały tę okupancką listę rzemiosł w dalszym ciągu, żądając od przedsiębiorców danych gałęzi gospodarczych, aby starali się o kartę rzemieślniczą, wykazując przy tym swoje uzdolnienie zawodowe w sposób ustalony dla rzemiosła.

Kwestię tą omówiliśmy obszerniej w Nr 42 „Tygodnika Gospodarczego" z 1946 r. p. tyt. „Stanowisko prawne rzemiosł uznanych przez okupanta". Tu cytujemy jeszcze raz stanowisko, jakie w tej sprawie zajęły polskie władze centralne.

W reskrypcie P. K. W. N., Resort Gospodarki Narodowej i Finansów Nr 4 — 4/437/44 Lublin z dnia 20 IX. 1944 r. oraz w piśmie okólnym Ministerstwa Przemysłu, Departamentu Przemysłu Miejscowego, z dnia 19. IV. 1945 Nr 0321/510 W., skierowanym do izb rzemieślniczych, władze centralne stwierdziły co następuje:

„Fakt zaliczenia przez okupanta jakiegoś zawodu do rzemiosł, które nie jest wymienione w art. 142 prawa przemysłowego, nie może pociągnąć za sobą stosowania do tych zawodów postanowień art. 144 i 147 prawa przemysłowego o dowodzie uzdolnienia, oraz art. 149 i 150 o prawie przyjmowania na naukę i kierowania praktycznym kształceniem terminatorów".

Można było sądzić, że w ten sposób stanowisko prawne rzemiosł, uznanych przez okupanta, a w szczególności radiomechaniki, zostało definitywnie wyjaśnione.

Tymczasem jednak — o ile chodzi o radiomechanikę — spór rozpoczął się od nowa. Tym razem pewne organizacje gospodarcze zwróciły się do Ministerstwa Przemysłu z memoriałem, w którym starały się przekonać władzę centralną, że radiomechanika należy do rzemiosła nie tylko według listy rzemiosł, wprowadzonej przez okupanta, lecz także na podstawie polskiego prawa przemysłowego jako „ślusarstwo precyzyjne" (mechanictwo). Wyjaśnienia władz centralnych opiewają, że w zakresie ślusarstwa precyzyjnego wchodzą wyrób i naprawa specjalnych przedmiotów i aparatów, wyróżniających się dokładnością i delikatnością. Do takich czynności zalicza się — zdaniem zainteresowanych organizacyj — również wyrób i naprawa aparatów radiowych.

Stanowiska tego nie podzieliło Ministerstwo Przemysłu, które pismem z dnia 28. XI. 1946 r. (Nr D. O. II. D. O. 116) podkreśliło, że radiomechanika należy do zawodów, uznanych za rzemiosło przez okupanta, że zatem stosują się do tego zawodu poprzednie wyjaśnienia władz centralnych, które cytujemy powyżej.

Zresztą — jeśli chodzi o radiomechanikę — to już Instrukcja Ministerstwa Przemysłu i Handlu dla władz przemysłowych I i II instancji, wydana pod datą 12. VII. 1938 r. we formie drukowanej broszurki, wyjaśnia na str. 37, że „za przemysł ze stałą siedzibą, podlegający jedynie obowiązkowi zgłoszenia o rozpoczęciu prowadzenia przemysłu (przemysł wolny) należy uważać — obok bardzo wielu przedsiębiorstw — także następujące: — 15) wyrób, naprawę i montaż odbiorników radiowych, oraz naprawę i ładowanie przenośnych akumulatorów, używanych do radioaparatów".

Przy tej sposobności należy jednak zwrócić uwagę, że wyrób aparatów radiotechnicznych oraz handel takimi aparatami, podlega przepisom ustawy o poczcie, telegrafie i telefonie. Ustawa postanawia, że wytwórnie, zajmujące się produkcją aparatów radio-technicznych, oraz przedsiębiorstwa handlujące takimi aparatami obowiązane są — niezależnie od wymaganego ustawą przemysłową uprawnienia — zarejestrować się w Dyrekcji Poczt, Telegrafów i Telefonów oraz prowadzić szczegółowy wykaz tych aparatów i ich nabywców. Fakt zarejestrowania się zostaje ustalony przez wydanie wytwórni lub przedsiębiorstwu handlowemu odpowiedniego potwierdzenia zgłoszenia.

Komunikaty i różne wiadomości

Uodpornienie metali przeciw rdzewieniu

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości, że w związku z koniecznością oszczędnego używania metali kolorowych, a w szczególności miedzi, otrzymaliśmy z firmy Śląski Przemysł Cynkowy S. A. w Kostuchnie zawiadominie, że tam, gdzie chodzi o odporność rdzennych metali przeciw korozji (rdzewieniu), najodpowiedniejszym metalem jest cynk. Śląski Przemysł Cynkowy S. A. w Kostuchnie zajmuje się ocynkowaniem blach i wszelkich innych wyrobów, których wymiary nie przekraczają 2,5×1,5 ×0,5 m. Trwałość takiego pokrycia w terenach o silnie korozującej atmosferze (Śląsk — Nadbrzeże Morskie) wynosi 30 lat na wolnym powietrzu, a jeszcze dłużej w pomieszczeniach zamkniętych.

Ewtl. reflektanci chcący ocynkować wyroby żelazne o podanych wymiarach winni kierować

się bezpośrednio do firmy: Śląski Przemysł Cynkowy S. A. w Kostuchnie.

Uwaga Czytelnicy za granicami Polski!

Szanownych Czytelników naszych poza granicami Polski, którzy interesują się zagadnieniami w kraju, poruszanymi na łamach naszego pisma i pragnęliby abonować „Tygodnik Gospodarczy" prosimy o łaskawe skomunikowanie się z przedstawicielami Polski. Zaznaczamy, iż dotąd następujące polskie placówki zagraniczne są w posiadaniu „Tygodnika Gospodarczego".

Amsterdam — P. Jelanek — Atte. Handlowy przy Konsulacie Generalnym,

Berno — P. Zygmunt Kruszewski — Radca Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Belgrad — P. Benedykt Pollak — Atte. Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Bruksela — P. Dobrzański — Atte. Handlowy przy Poselstwie R. P.,

Bukareszt — P. Witold Marik — Atte. Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Budapeszt — P. Oskar Kaśmiński — Atte. Handlowy przy poselstwie R. P.,

Kopenhaga — P. Tomasz Kuźmian — Radca Handlowy przy Poselstwie R. P.,

Londyn — P. Dr Tuszkiewicz Zygmunt — Atte Handlowy przy Ambasadzie R. P., — 40 Ricen Anna street W 1,

Moskwa — P. Adam Zausznic — Atte. Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Oslo — P. Ludwik Wallach — Atte. Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Paryż — P. Stanisław Maksymowicz — Atte. Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Praga — P. Leon Rosemann — Atte Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Rzym — P. Jan Gutowski — Radca Handlowy przy Ambasadzie R. P.,

Sofia — P. Jerzy Zdrojewski — Atte. Handlowy przy Poselstwie R. P., ul. Iwana Wasowa 30,

Stokholm — P. Wojciech Czabasiński — Radca Handlowy przy Poselstwie R. P., Stadsgarden 18 IV,

Wiedeń — P. Leopold Marski — Atte. Handlowy przy Misji Politycznej R. P.

Księgarnia Wł. Wilak
Poznań, Kantaka 10
Telefon 44-40 **P.K.O. nr V-4085**

poleca

	cena
Barciński — Podstawy ekonomiki	**zł 120**
Cyprian — Fotografia małoobrazkowa	„ 200
Cyprian — Fotografia praktyczna	w druku
Diels — Chemia organiczna	w druku
Fayol — Administracja przedsiębiorstwa	w druku
Gluck — Dekret o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziem Odzyskanych i b. W. M. Gdańska	w druku
Grot — 100 lat Zakładów H. Cegielski	„ 770
Hryniewiecki — Krótki zarys polskiego prawa upadłościowego oraz polskiego prawa o postępowaniu układowym	„ 120
Howorka — Krótki zarys zobowiązań	„ 120
Jonsik — Jak sporządzić testament	**„ 100**
Kodeks Postępowania Niespornego	„ 30
Latawiec — Awans społeczny i artystyczny Kasprowicza i Orkana	„ 100
Lewandowski — Chem. analiza jakościowa wyd. II	„ 350
Lewandowski — Foto-Recepty	„ 200
Lutosławski — Przykład organizacji zakładu przemysłowego	**„ 480**
Miłobędzki — Ziemia Lubuska	**„ 25**
Niklewski — Uprawa oziminy w Polsce	„ 250
Nikodymowa — Wzory matematyczne	w druku
Nikodymowie — Wstęp do rachunku różniczkowego	„ 150
Peretiatkowicz — Państwo współczesne	**„ 250**
Peretiatkowicz — Podstawowe pojęcia prawa administracyjnego	„ 250
Peretiatkowicz — Wstęp do nauk prawnych	„ 170
„Perfecta" Zasady księgowości przebitkowej	„ 180
Poradowski — Akustyka muzyczna	„ 140
Poradowski — Nauka harmonii	„ 250
Prawo małżeńskie majątkowe	„ 50
Prawo opiekuńcze	„ 50
Prawo rodzinne	„ 50
Przepisy o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa	**„ 75**
Rytel — Teoretyczne podstawy organizacji	„ 230
Rzepecki — Bydgoskie zwyczaje handlowe	**„ 125**
Rocznik Akademii Handlowej w Poznaniu Rok 1945 i 1945/46	„ 250
Siedlecki — Ustawa o spółdzielniach	„ 100
Siedlecki — Wprowadzenie do nauki o spółdzielczości	„ 100
Simmler i Wiśniowski — Towaroznawstwo organ.	zł 280
Simmler i Wiśniowski — Towary spożywcze	„ 370
Skalski — Ocena działalności przedsiębiorstw na podstawie zamknięć rachunkowych	„ 500
Skalski — Technika handlu hurtowego	„ 180
Skalski — Jednolity plan kont przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w praktyce	w druku
Skalski — Zasady inwentaryzowania i bilansowania	w druku
Skowroński — Produkcja owoców i przetwórstwo owocowe	„ 140
Taylor — O istocie spółdzielczości	„ 100
Taylor — Zarządzanie warsztatem wytwórczym	w druku
Tygodnik Gospodarczy rocznik 1945/46 w oprawie	„ 950
Waschko St. — Incoterms 1936. Międzynarodowe prawidła wykładni formuł handlowych	„ 100
Więckowski — Postępowanie nakazowe i upominawcze	„ 120
Witowski — Administracja przedsiębiorstwa	„ 100
Witowski — Gospodarka materiałowa	„ 100
Witowski — Organizacja zakupów i sprzedaży	„ 100
Witowski — Sprawozdawczość w przedsiębiorstwie	„ 100
Witowski — Zasady organizacji pracy biurowej	„ 100
Witowski — Organizacja transportu fabrycznego	„ 100
Zaleski — Istota i rozwój naukowej organ. pracy	„ 120
Znamierowski — Elementarne wiadomości o państwie	200
Znamierowski — Elita i demokracja	„ 80

Do nabycia we większych księgarniach.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego" Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—
Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P." Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel.: 78-62, 23-65, 23-68

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P. K. O. — V-4085
Cena numeru 30,— zł, prenumerata kwartalna 300,— zł

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2/1 K 26525